Egy picit durva...

Gera Attila – Bi:fusion

Szélsoséges grafikai tervezések és nyomdai kivitelezések a Postpress technikákban.

Hogyan lehet összhangba hozni a grafikai anyagokat a kötészeti és egyéb technológiákkal? Milyen eredmények érhetok el, hol vannak a buktatóik? Hogyan egészítheto ki a tipográfia a kötészeti technológiákkal? A papírnak lelke van, csak együtt kell érezni vele és akkor ki tudjuk emelni az egyéniségét. Ahhoz, hogy egy kiadvány elkészülhessen, tisztában kell lenni az anyagismereti, nyomdai és kötészeti alapokkal. Errol szeretnék egy-két gondolatot megosztani saját tapasztalataimból.

Hi-Tech külcsínu könyv avagy tükröm-tükröm mondd meg nékem... A króm könyv elkészítésnél több dolgot kellett figyelembe venni. A borító esetében vékony kreatív papírt kellett bevonni fényes fóliával. Mindezt azért, hogy amikor a könyvkötés készült ez egyes részeknél ki ne törjön a papír. Az ügyfél kérése volt, hogy a könyvtest vízszintesen legyen kettévágva. Ez akadályt gördített az élmetszés elé. Nagy kihívás volt a lapokat úgy összefogni, hogy szépen le lehessen csiszolni a tükör ezüst réteg ráprégelése elott. Természetesen kapott dupla jelzo szalagot is ezüstszínu oromszegovel. A könyv hátránya, hogy kényes a felülete. Minden egyes karcolódás, ujjlenyomat meglátszik rajta. De hát végül is ez egy csillogó tükör könyv papírból...

A betont lehet utánozni papírból? Hogyan fúrjunk át egy borítót ütve fúróval? Majdnem tényleg ez történt a keménytábla borítójával. De eloször a papír kiválasztásával kezdem. A beton utánzatú újrahasznosított papír Hollandiából érkezett. Ügyelni kellett, hogy állaga se nem kemény, se lágy ne legyen. Ugyanis a könyv mindkét oldalán magasnyomással lett a muszaki rajz belenyomva. Amennyiben túl eros lett volna a papír a kézi berakású magas nyomógép szétszaggatta volna vagy a klisét vagy a papírt, ahhoz hogy a kello grafikai hatás megmaradhasson. Ha túl lágy lett volna, akkor pedig a következo fázisban vérzett volna el a papír. Síkágyas marógéppel, speciális marószerszámmal lettek a furatok és az élek lekerekítései. Amennyiben túl puha lett volna, szép élek helyett szétroncsolta volna a papírt a marás. Hozzáteszem, hogy az edzett ipari szerszámból 100 darabonként „megevett egyet" a papír úgy elkoptatta. A következo orület a gumiöntéssel készült logo fészkének kialakítása. Ehhez szintén ipari gépet kellett bevetni. Nagy teljesítményu lézerberendezés vágta ki nagy pontossággal a lyukakat. Nem tudom, hogy mi volt a papír összetételében; de szikrát is hányt, mint valami csillagszóró. Ha mindezzel meglennénk, következett a következo feladat. A könyvtest elozéke az egyik oldalon meg volt nyomva direkt színu sárgával, hogy a furatok alján kivillanjanak. Nem akartam teli fleket nyomni, hogy nehogy elázzon

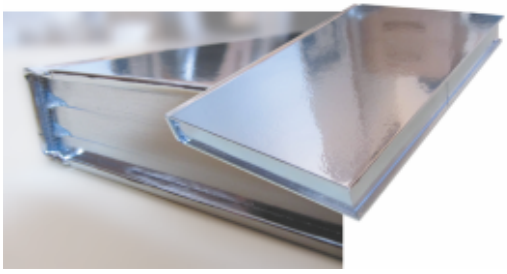

Tükör ezüst élmetszéssel készült króm könyv

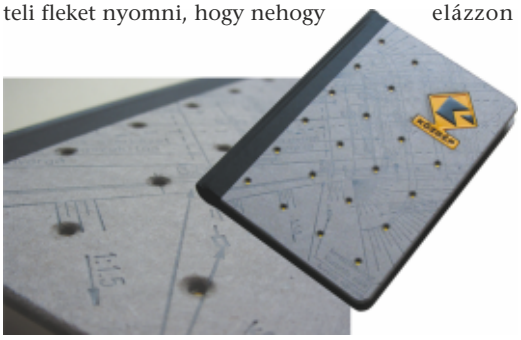

Lágy gödrökkel lyuggatott papír félvászon kötéssel

apapír, ezért köröket nyomtunk csak ki. Persze itt is felmerült a kérdés; hogyan fognak találkozni a körök a lyukakkal? Volt rátöltés, de akkor is „bevállalós" volt a feladat. Mivel a könyv sarkai lekerekítettek, így a könyvtest sarkait is le kellett kerekíteni. Ezt egy 100 éves manuális saroklekerekíto bíztam. A végére maradt a legizgalmasabb rész. Vajon a tükör megkenése után kibuggyan a ragasztó a lyukakon? Nem! Viszont kézi munkával kellett a logokat a ragasztós papír hátoldalára bedugdosni. Mivel a borító újrahasznosított papírból készült, így a belívek is. Minden egyes oldal jobb felso sarkában a hetek sorszáma látható. Perforált sarki elem, amelyet le lehet tépni, amelyen mindig az aktuális hetet láthatjuk.

Babám, talán picit sok ez a rózsaszín... Mappa estében is le lehet szaggatni a korlátokat. A mellékelt mintán a kapcsos D gyuru rózsaszínre lett szinterezve. Rózsaszín fémbevonatú szegecsekkel van rögzítve. A nyitó oldalon van egy visszahajtható fül, ami az Omega kapoccsal összefogott bevezeto íveket tartja össze. A kapcsokhoz és a nyitó oldal hátoldalán lévo lyukasztás segítségével egy szalag zárja le a kinyitást. Amint a szalag kioldódik, a kis fület ki lehet nyitni, és mint egy füzet fel lehet lapozni a belíveket. Szép ugye... A külso részen eloször SoftTouch fólia volt, de annak ellenére, hogy strapabírónak van állítva, szerintem nem az, elég kényes. Természetesen az egészet meg lehetet volna fejelni azzal, hogy a külso borítón lévo grafikai elemet az elozo Magyar Grafika számban említettem a Scodix lakkozással kidomborítottam volna.

Pink D gyuru Omega kapocshoz rögzített szalaggal

Metalizáció; belép a képbe a fém. Érdekelt a gondolat, hogy vajon elo lehet-e állítani vörös rézbol készült könyvet. A legnehezebb az volt, hogy olyan vékony, hengerelt rezet találjak, ami alkalmas a feladathoz. Nagyon nehezen lehet hozzájutni, ráadásul nagy méretben még problémásabb. Miért fontos méret? Egyszer volt egy felkérés, hogy A/3-as fekvo formátumban elo állítható-e ilyen könyv. Sikerült ilyen mérethez is anyagot szerezni és el is készült. A képen látható könyv elején a grafika egy Nd:YAG lézer munkája. Hátránya a gépnek az, hogy csak kis méretben és többszöri nekifutással volt hajlandó maradandó nyomot hagyni a rézben. Nagyon fontos, hogy miután elkészült a könyv le kell védeni oxidáció ellen. Amennyiben ez elmarad, egy ido elteltével zöldes-kékes oxid réteg alakul ki a felületen. Nem beszélve az ujjlenyomatokról, amelyek az emberi bor savas kémhatása miatt alakulhatnak ki, ha nem figyelünk kelloen rá.

Extrém megoldások, ötvözzük az anyagokat és a technológiákat! A következo oldalon lévo pályázati anyag borítója az iparban használatos prespán lemezbol készült. Mivel ezt az anyagot nem a nyomdászatnak találták ki ezért tennem kellett egy raktárlátogatást (targonca be, polc lepakol, átnyálazás ívenként), amikor ezt az anyagot megismertem. Fobb jellemzoi az egyenetlen, hullámban gazdag felület, nehezen találni hasonló színárnyalatú, egymást követo íveket. Tehát ez az anyag a grafikusok rémálma. De cserébe kaphatunk

Valódi vörösréz borítással készült könyv

egy natúrhatású papírfélét. Amikor sikerült sík íveket találnom, lézerrel kigravíroztattam egy fészket. Ebbe ragasztót töltöttem és elmentem megkeresni a legfinomabb és legfehérebb tengerparti homokot, amelyet betöltöttem. A logo teteje digitálisan lett kinyomva, plotterrel körbevágva és mugyantával domborítottam ki. A külso oldalra optikai tuningolásra még kókuszháncsból szott madzagot fuztem be.

Tengerparti homokból készült intarzia betuk

Egyszerunek tunik, de nem az! Amikor a GSC mappát megterveztem, még nem gondoltam, hogy egy rémálom lesz. A feladat, hogy a vakdombor pontok találkozzanak a lyukasztóval kilyukasztott részekkel tökéletes harmóniában. Mindez azért kellett, hogy a szem ne arra koncentráljon, hogy el van rontva valami (ha el lett volna csúszva), hanem arra, hogy elolvassa pontokból álló feliratot. Nagy nehezen sikerült összehangolni a két szerszámot (klisé és stanc), ekkor jött csak a fekete leves. Magas példányszámú volt az anyag. A lyukasztó valóban kilyukasztotta a fóliázott munyomót, de nagy része benne marad. Vagy azért, mert nem volt síkban a szerszám, vagy azért, mert nem jó lyukasztó lett megválasztva. De az biztos, hogy nekem kellett minden egyes ívbol kipöckölgetni a lyukakban itt-ott benn maradt köröket.

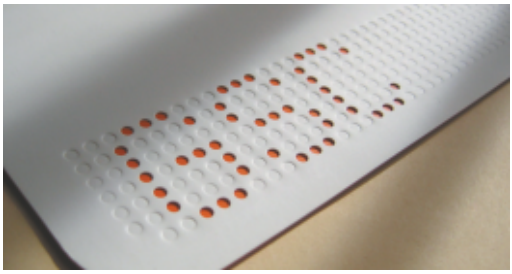

Vakdombor egy kis préggel és tegyünk még bele egy kis disco technikát is. A Grepton Future meghívója Plike papírra készült. Eloször a domborítás készült el, majd a stancolás következet. Itt figyelembe kellett venni grafikai tervezéskor a lyukasztó nagyságát és a késekbol kihajlítható ívek mértékét is. A lila fólia nem más, mint a színpadtechnikában használatos színszuro fólia. Ez tekercsben kapható.

Átlátszó ablakú meghívó

Levágtam kisebb méretre és elvittem tükör ezüst prégelésre. Hát egy élmény volt, amikor a fólia „emlékezett” a feltekert állapotára és mindig meg akart hajolni ívben a gép alatt. A meghívó belso oldala egy papír öntapadó volt, ami szintén ki lett stancolva, hogy a fólia átengedje a fényt és látsszon az alatta lévo grafika is. Ezt egyesével és pontosan kézzel kellett felkasírozni, hogy ne látszódjon, ha elcsúszna az egyik réteg a másikon és kivillanjon valamelyik.

Tegyük plasztikussá a felületet! A Hömmer Építoipari Kft. brosúrájának borítóját egy kis útépíto figura díszíti. Ennek alapja egy szálhúzott fém utánzatú öntapadó vinyl, amelyen áttetszo sárga és fedo narancs/fekete thermo szublimációs digitális

nyomat van. No de mi van még körülötte? Valós csavarfejek! Ezeket úgy oldottam meg, hogy vettem egy halom mini csavart. Ezt le fekete horganyoztattam. Vettem egy speciális csípofogót és az összes mini csavar menetes részét levágtam. Igen mind (1500db). Így megkaptam a csavarfejet, amelyet már csak fel kellet ragasztanom. A felirat a homogén matt fekete kreatív papíron fekete prégelés lett.

Egy szokatlan karácsonyi ajándék egy barkácsbolttól

Hol a határ? A Szögker karácsonyi üdvözloje az ötvözött technológiák szélsoségeit feszegeti. A külso horganylemez utánzatú kreatív papír, amelyen szitázott felirat található. A belso különbözo anyagvastagságú és rétegrendu fekete kreatív papírokból áll, hogy a különbözo megoldásokat elrejtsék. Melyek ezek? A külso rész egy visszahajtott fül segítségével, mágnessel rögzül a hátlaphoz. Mindez a kartonok alatt rejtett módon. A mágneseknél nagyon ügyelni kellett a polaritásra, hogy mindegyik zárjon és ne taszítson. A belso részen a villáskulcs fekete horganyzást kapott (hogy illeszkedjen a belso fekete világába). A villáskulcsot egy mágnes tartja a formára vágott helyén. Az ajándék kártya négy csavarral és díszfeju anyával van rögzítve a papírhoz. A kulcs segítségével lehet lecsavarozni, hogy megtudjuk a kártya hátoldalán szereplo levásárolható ajándék összeg nagyságát. A kulcs alatt lehet látni különbözo számok beütését, ezek jelzik a kártya összegnagyságát attól függetlenül, hogy bele van csavarozva az alapzatba. Rengeteg makettezés elozte meg a sorozatgyártást. A csavarfejek becsukáskor belesimulnak egy vak furatba, így könnyen le lehet csukni a felso részt. Nagyon-nagyon sok kézi munka volt eloállítani végül mindezt.

Ebben bizony folyadék van! Az Akvamarin bemutatkozó anyagának borítója víztiszta plexibol készült. Erre táblanyomtatóval 2W+CMYK rétegek kerültek fel. Lézeres vágás segítségével lett kialakítva a lapozáshoz szükséges lyukak a D gyuruhöz és az elolapi fo látványosághoz. A cég logója vékony PET-bol le lett vákuumformázva, majd a tetejére átlátszó színes dekorációs öntapadót kapott. A kidomborodó logo fel lett töltve lassan mozgó kék színu olajos

Valós folyadék mozgás egy borítón

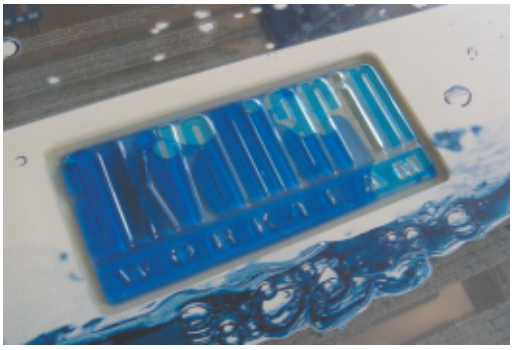

anyaggal. Amikor megmozdítjuk a könyvet, szépen lassan elindul benne a folyadék, mint valami lávalámpa.

Egy formabontó füles táska. Az ügyfél kérése az volt, hogy természetes hatást kölcsönözzön a kinézet. Ezért a papír újrahasznosított anyagból a fül pedig fából készült. A papír ofszet technológiával két direkt színnel lett megnyomva. Egyedi stancszerszámmal készült a sorozatgyártás. A fül pedig bármilyen hihetetlen, de fa reluxa lapokból lett levágva. Ebben az esetben is rengeteg kézi munkát igényelt a meghajtogatás, a fül beillesztése és az összeragasztás.

Amint az elozo példákból látható, már csak a saját fantáziánkon múlik, hogy-hogyan is emeljük ki a papír egyéniségét...

További kötészeti megoldások:
vagy
http://www.bifusion.net/nyomda/kiadvany/